

Vlaams
Parlement

stuk **948** (2010-2011) – Nr. 10
ingediend op 19 april 2011 (2010-2011)

Ontwerp van decreet

tot wijziging van het Energiedecreet van 8 mei 2009

Reflectienota

ingediend door de dames Irina De Knop en Mercedes Van Volcem
en de heer Sven Gatz

Stukken in het dossier:

- 948** (2010-2011) – Nr. 1: Ontwerp van decreet
– Nr. 2: Advies van de Sociaal-Economische
Raad van Vlaanderen
– Nr. 3: Advies van de Milieu- en Natuurraad
van Vlaanderen
– Nr. 4: Amendementen
– Nr. 5 t.e.m. 8: Verslagen over hoorzitting
– Nr. 9: Verslag

verzendcode: WON

1. Inleiding

Open Vld wenst dat de logica en de rationaliteit in het energiedebat terugkeren; meer nog, dat er een energiebeleid in de ware zin van het woord wordt uitgewerkt. Het goedkeuren van maatregeltjes die elkaar tegenspreken is niet kenmerkend voor een beleid; integendeel, het is contraproductief. Er moet een beleid uitgestippeld worden waarbij aan nieuwkomers, ‘challengers’, rechtszekerheid kan geboden worden waardoor zij verder kunnen en willen investeren in de Belgische energiemarkt.

Onze energiebevoorrading moet voortvloeien uit een energiemix die voldoende gedifferentieerd is, waardoor onze energieafhankelijkheid verdeeld wordt over verschillende bronnen. De huidige energiemix kan niet zonder nucleaire energie, een capaciteit van 55%, vooral ‘baseload’, vervang je niet zomaar, maar dit moet aangevuld worden met hernieuwbare energie. Daarnaast heb je nood aan piekcentrales.

Een efficiënt duurzaam energiebeleid is nodig en noodzakelijk in een koolstofarme samenleving. Meer nog, het draagt bij tot onze energieonafhankelijkheid. In de jaren negentig waren we exporteur van energie, nu zijn we importeur van elektriciteit voor een aandeel van 10 à 15%.

De doelstellingen van het 20-20-20-verhaal van de Europese Unie (EU) moeten gehaald worden door België en de gewesten, maar de vraag is: tegen welke prijs? Vandaag zien we opnieuw dat de elektriciteitsprijs met 6 euro per maand zal stijgen voor een doorsnee gezin. Dit betekent een stijging van 80 à 85 euro per jaar en de reden is ‘het succes van de zonnepanelen’ en de daaraan gekoppelde groenestroomcertificaten.

We moeten durven kritisch zijn ten aanzien van alle elementen die kostenverhogend werken en die kunnen ontkoppeld worden van de energieprijzen. De essentie is dat een duurzaam sociaal energiebeleid niet gratis kan zijn, de vraag is natuurlijk wel hoe we er kunnen voor zorgen dat het beleid zo kostenefficiënt en zo transparant mogelijk is.

Als de Vlaamse Regering er in slaagt om onnodige maatschappelijke kosten te vermijden, dan maakt ze eigenlijk middelen vrij om de doelstellingen van het energiebeleid beter te realiseren. We moeten er met andere woorden voor zorgen dat er meer beleid kan gevoerd worden, tegen lagere kosten.

Het uitgangspunt is dat de beste kWh er één is die niet wordt verbruikt. Daarom moet het leeuwendeel van de middelen van het Vlaams energiebeleid zich in de toekomst richten op energie-efficiëntie en energiebesparing. De Vlaamse overheid zet daar vandaag veel te weinig op in. De doelstelling bij een performant klimaat- en energiebeleid moet namelijk zijn om zoveel mogelijk CO₂-uitstoot te vermijden. Verschillende studies tonen aan dat hernieuwbare energie fundamenteel duurder is per eenheid CO₂-reductie dan alle vormen van energiebesparende maatregelen.

2. Uitgangspunten groenestroombeleid

2.1. *Zet het leeuwendeel van de middelen in op energiebesparing*

Volgens de Vlaamse milieuadministratie ligt de Vlaamse energieconsumptie zowel per hoofd van de bevolking als per bruto binnenlands product (bbp) veel hoger dan in de andere Europese landen. In 2008 verbruikten we in Vlaanderen 7 ton olie-equivalent per inwoner tegenover 4 ton in Duitsland. Om het bbp in Vlaanderen te verdubbelen hadden we tussen 1990 en 2007 43% meer energie nodig. De Duitse deelstaat Noordrijn-Westfalen,

dat met zijn zware industrie in het Ruhrgebied goed vergelijkbaar is met Vlaanderen, had 17,8% meer energie nodig en Nederland had hiervoor 15% meer energie nodig.

Een studie van McKinsey die werd uitgevoerd in opdracht van het Verbond voor Belgische Ondernemingen (VBO) toont aan dat er in België nog een enorm kostenefficiënt energiebesparingpotentieel aanwezig is (McKinsey&Company, 2009). Uit deze studie blijkt dat het gebouwenpark, het wegtransport en de industrie – beide verantwoordelijk voor 90% van het totale primaire energieverbruik in België – alle drie minder energie-efficiënt zijn dan hun tegenhangers in onze buurlanden. Volgens het onderzoek kunnen we tegen 2030 29% minder energie verbruiken en zo 5,2 miljard euro per jaar besparen. Het grootste besparingspotentieel is terug te vinden in de gebouwen (48% van het verwachte energieverbruik in 2030), gevolgd door de industrie met 22% en het wegtransport met 21%. De McKinsey-analyse toont aan dat de verbetering van energie-efficiëntie niet enkel besparingen opbrengt, maar ook andere voordelen die cruciaal zijn in de huidige economische context: de vermindering van de CO₂-uitstoot, versnelde jobcreatie, nieuwe markten voor diensten en producten, en de verbetering van de concurrentiële positie van ons land.

Het is schrijnend te moeten vaststellen dat er proportioneel door de Vlaamse overheid vele malen minder middelen worden ingezet op energiebesparing dan op de productie van hernieuwbare energie. Open Vld wil dat de Vlaamse Regering het leeuwendeel van de middelen van het Vlaams energiebeleid inzet op energiebesparing. Energiebesparing en energie-efficiëntie moeten blijvend en op een significant sterkere manier ondersteund worden dan hernieuwbare energieproductie; dit via een investeringssubsidie zodat isoleren voor iedereen een haalbare financiële kaart is.

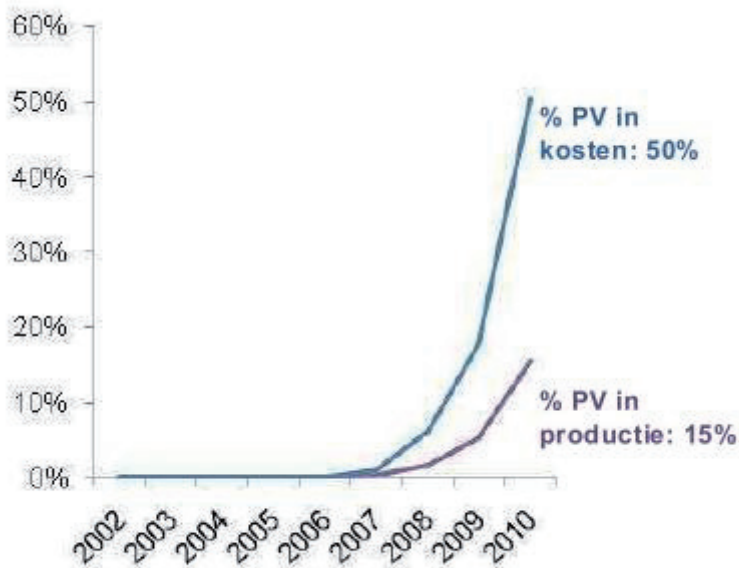
Daarenboven moeten de productnormen van toestellen aangepast worden. Open Vld pleit voor dynamische productnormen: eens een product een technologie gebruikt die energieverslindend is, zal daar een vorm van milieufiscaliteit op toegepast worden zodat de consument niet aangezet wordt tot het aankopen van dit energieverslindend product, maar tot het aankopen van een energie-efficiënter product.

2.2. *Maak de steun afhankelijk van het rendement en de kostprijs van de energiebron waarbij voorrang wordt gegeven aan de meest duurzame energiebron*

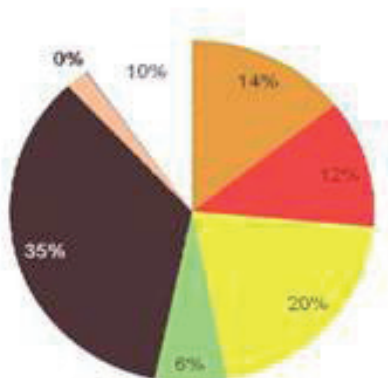
Zonder dat daar een duidelijke verantwoording voor te vinden is, zet de Vlaamse overheid het grootste deel van de middelen in op het produceren van hernieuwbare energie. Open Vld wil de groene energie blijven aanmoedigen, maar het kan niet dat het zonnepaneel van je buurman betaald wordt door alle andere gebruikers. Vooral omdat dit de overheid in een neerwaartse spiraal brengt, waarbij steeds meer kosten moeten worden verrekend in de prijs vanwege het 'cost plus'-principe. De Vlaamse overheid ondersteunt hoofdzakelijk de duurste technologie (zonnepanelen), een technologie die de minst efficiënte groene energiebron is op het vlak van rendement. Volgens recente informatie van de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen (SERV) bedraagt het aandeel van zonne-energie 50% in de totale kost en slechts 15% van het totale aandeel in de groenestroomproductie. Biomassa, windenergie, biogas, warmte-krachtkoppeling (wkk): alle zijn performanter dan zonne-energie.

Om zo kostenefficiënt mogelijk te werk te gaan, moeten bij voorrang technologieën met het hoogste rendement aan de laagste kostprijs, ondersteund worden. Technologieën met veel potentieel die onvoldoende scoren naar rendement, kunnen beter ondersteund worden via het innovatiebeleid van de Vlaamse Regering. De argumentatie dat we moeten blijven inzetten op zonnepanelen omdat dit de enige technologie is waarbij particulieren zelf kunnen stroom opwekken, is een vals argument. Uiteindelijk maakt het toch niet uit

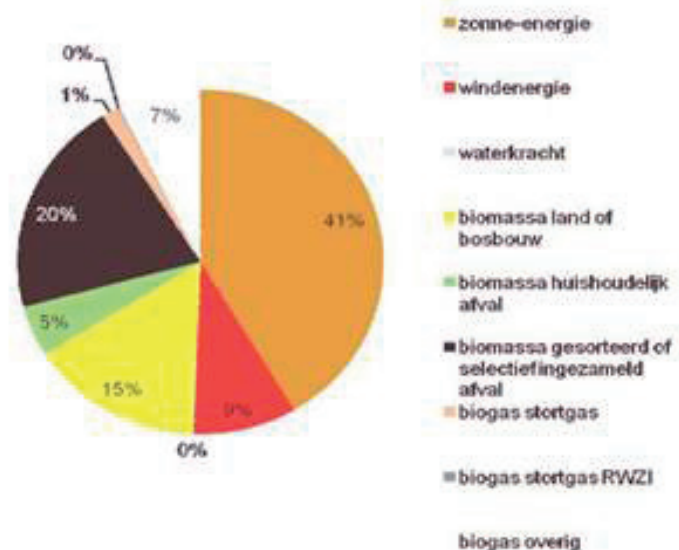
wie die hernieuwbare stroom opwekt, de doelstelling moet zijn om zoveel mogelijk CO₂-uitstoot te vermijden.

Aandeel groenestroom-productie

Aandeel ondersteuning

Legende: cijfers 2010

De Vlaamse overheid heeft dan ook een fout gemaakt door de kosten en de efficiëntie van de maatregelen niet op een systematische wijze in kaart te brengen. Zo zou de overheid moeten kunnen aantonen welke hernieuwbare technologieën moeten ingezet worden in het efficiëntste scenario. Op die manier moest er niet gewacht worden op de, evenwel interessante, hoorzittingen in het kader van het ontwerp van decreet tot wijziging van het Energiedecreet in de commissie om de puzzelstukjes samen te leggen. Alleen al het geïnstalleerd PV-vermogen (PV: fotovoltaïsch) tot op heden, zal ons jaarlijks om en bij de 190 miljoen euro kosten. De voorstellen die de minister ons vandaag voorlegt met het gewijzigd Energiedecreet, zullen hoogstens een jaarlijkse besparing opleveren van 60 tot 90

miljoen euro. Dat is duidelijk onvoldoende, vooral omdat deze kosten ook in de komende jaren, en in toenemende mate, zullen wegen op de distributienettarieven.

Voor Open Vld is het duidelijk dat we zo snel mogelijk moeten overstappen naar een systeem waarbij in de eerste plaats wordt ingezet op de meest duurzame technologie, met het hoogste rendement aan de laagst mogelijke kost. Groene energie moet een substantieel aandeel hebben in onze energiemix maar het mag niet ten koste gaan van de energiefactuur. Daarom is Open Vld ook van mening dat groene energie moet geproduceerd worden daar waar de kost het laagst is, want we opereren in een Europees kader. Zet samen met energiebesparende maatregelen in op eigen productie, in de mate dat dit past in een kostenefficiënte benadering van het energiebeleid. Daarbij moet door de Vlaamse overheid duidelijk vooraf bepaald worden wat de kostprijs mag en kan zijn voor het globale energiebeleid in Vlaanderen.

2.3. Stap af van het huidige systeem van groenestroomcertificaten en van de doorrekening ervan in de distributienettarieven

Het huidig systeem heeft teveel perverse effecten: het drijft de energiefactuur de hoogte in, het is niet performant naar rendement, het is asociaal (vanwege het solidariseren) en het zet de Vlaamse Regering niet aan tot een zuinig en efficiënt beleid. Maak plaats voor een systeem waarbij je de investering ondersteunt, maar niet het rendement van de technologie verzekert. Zo vermijd je dat de investeringen in groene energie ware beleggingen worden.

Open Vld stelt dan ook voor om het systeem van de huidige groenestroomcertificaten definitief achter ons te laten en een investeringssteun aan te bieden voor de installatie van hernieuwbare energie gedifferentieerd naar kostenefficiëntie en daar bovenop gedurende vijf jaar een minimumsteun aan te bieden die net onder de marktprijs moet liggen: zo zal een doorrekening van de delta tussen de minimumsteun en de marktprijs onbestaande zijn.

2.4. Betaal het energiebeleid vanuit de Vlaamse begroting en niet via de energiefactuur

De Vlaamse Regering heeft ervoor gekozen om aan de distributienetbeheerders een aantal belangrijke verantwoordelijkheden en opdrachten toe te vertrouwen om het energie- en sociaal beleid van de Vlaamse overheid mee te helpen realiseren. Met andere woorden, de distributienettarieven dekken niet enkel de exploitatiekosten om elektriciteit tot bij de consument thuis te brengen, maar ook de kosten die gepaard gaan met de invulling van de zogeheten ‘openbaredienstverplichtingen’ (ODV).

In de energieprijzen worden heel wat heffingen en openbaredienstverplichtingen opgenomen. Al deze elementen zijn verdoken belastingen, het zijn middelen die uit de federale of Vlaamse staatskas zouden moeten komen of die kunnen afgeschaft worden.

De openbaredienstverplichtingen zorgen voor een onhoudbare druk op de distributienettarieven. Voor de noodzakelijke herziening bedroeg het aandeel ervan in het distributienettarief ongeveer 15%, nu spreken we van een verdubbeling (33%). Opmerkelijk hierbij is de evolutie hierbij van de groenestroomcertificaten. De tarieven van Eandis stijgen voor de eindverbruiker de komende negen maanden met 54 euro, volgend jaar met 72 euro. Vergeleken met een stroomfactuur van 575 euro eind 2010 is dat een stijging met bijna 10 procent dit jaar en meer dan tien procent volgend jaar.

Als men weet dat de kosten voor de netbeheerders, wat betreft de openbaredienstverplichtingen, sinds 2003 vertienvoudigd zijn, dan begrijpt iedereen dat dit een impact heeft op de tarieven die we betalen. De Commissie voor de Regulering van de Elektriciteit en het Gas

(CREG) heeft aangetoond dat daardoor de prijzen voor een modaal gezin tussen 2007 en 2009 gestegen zijn met 65 euro, waarvan de helft verklaard wordt door het gevoerde Vlaamse beleid.

De ODV's moeten uit de elektriciteitsprijs gelicht worden om de perverse effecten van dit systeem ongedaan te maken. Steeds meer mensen komen immers als gevolg van het groen en sociaal energiebeleid in moeilijkheden omdat ze hun stijgende energiefactuur niet kunnen betalen. De Vlaamse Regering moet dan weer maatregelen treffen om energiearmoede tegen te gaan, zoals de beslissing om tijdens de winterperiode een minimale levering van aardgas te voorzien. Mooi principe, ware het niet dat de kosten van die gewaarborgde levering opnieuw worden doorgerekend aan de netbeheerder en via hen, dus opnieuw aan de energiegebruikers.

De Vlaamse Regering voert nu een groen en asociaal energiebeleid dat handenvol geld kost, maar houdt dat uit de begroting door het door te rekenen aan de energieklant. Dat is niet alleen onrechtvaardig, daardoor hebben we ook onvoldoende zicht op wat de echte kostprijs is van het beleid. Bovendien wordt de overheid niet gestimuleerd om het meer kostenefficiënt aan te pakken.

Open Vld vindt dat de ODV's op een andere wijze gefinancierd moeten worden, bijvoorbeeld via de Vlaamse begroting. Het moet de Vlaamse Regering aanzetten om duidelijk voorop te stellen wat het energiebeleid mag en kan kosten. Van daaruit moeten de meest kostenefficiënte maatregelen worden genomen.

2.5. *Maak middelen vrij op het gebied van innovatie, onderzoek en ontwikkeling voor technologieën met toekomstpotentieel maar die nog onvoldoende performant zijn naar rendement*

Zonne-energie heeft vast nog heel wat potentieel, net als heel wat andere hernieuwbare energiebronnen. Maar om ervoor te zorgen dat we die technologieën op termijn kunnen ontplooiën tot winstgevende sectoren, moeten we inzetten op de ontwikkeling van know-how zodat we de technologie op termijn kunnen exporteren. Open Vld is er van overtuigd dat technologieën met veel potentieel, die onvoldoende scoren naar rendement, beter ondersteund kunnen worden via het innovatiebeleid van de Vlaamse Regering. Zo kan het innovatiefonds aangewend worden om nieuwe of meer performante versies van bestaande technologieën op de markt te brengen.

2.6. *Zorg voor een sterke netinfrastructuur*

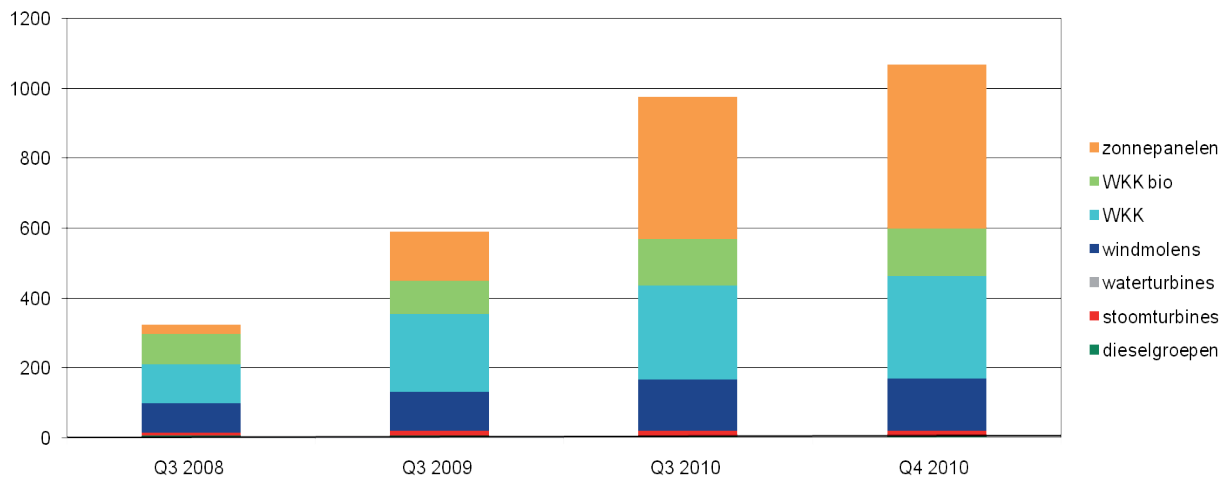
Alvorens ondersteuning te geven aan tal van projecten die verder gaan dan het lokaal/decentraal energieverbruik, moet de overheid werk maken van een sterke netinfrastructuur. Vandaag is ons netwerk niet klaar om de overcapaciteit aan energie te herinjecteren in het net. Het lijkt er dan ook sterk op dat de overheid te snel en te massaal is gaan investeren in hernieuwbare energie. Volgens Open Vld is het logischer om eerst het net 'slimmer' te maken vooraleer er energiebronnen op aan te schakelen die energie op het net herinjecteren.

2.7. *Laat producenten meebetalen voor injectie op het net*

Eind vorig jaar heeft het Vlaams Parlement een decreet goedgekeurd dat de injectietarieven afschaft: daardoor wordt opnieuw een extra kost toegevoegd aan de tarieven, met andere woorden wordt die kost gesocialiseerd.

Injectietarieven¹ werden aangerekend aan klassieke productie-eenheden met een vermogen groter dan 5 MWe en werden productie-eenheden uit hernieuwbare energie en kwalitatieve wkk met een vermogen groter dan 5 MWe indien de aansluiting van deze gedecentraliseerde eenheden aanzienlijke bijkomende kosten veroorzaken.

De essentie van de injectietarieven is: kostenreflectiviteit: het toewijzen van de kosten die verbonden zijn aan het injecteren van elektriciteit op het net. Kostenreflectiviteit is één van de drie tarifaire principes, naast niet-discriminatie en transparantie.

Op dit gebied is de redenering van de Vlaamse Regering wel bijzonder vreemd. De minimumprijzen voor de groenestroomcertificaten moeten naar beneden omdat de buurman hiervoor moet meebetalen. Welnu, door het niet invoeren van injectietarieven betaalt de buurman voor het injecteren van hernieuwbare energie. Open Vld is niet akkoord met het afschaffen van de injectietarieven; de producenten van de hernieuwbare energie moeten deze betalen. Het kan niet zijn dat de producenten reeds steun – via de groenestroomcertificaten – ontvangen en dan toch nog hun buurman laten betalen voor het injecteren van de stroom op het net.

3. Ontwerp van decreet tot wijziging van het Energiedecreet van 8 mei 2009

Tijdens de hoorzittingen in de Commissie voor Woonbeleid, Stedelijk Beleid en Energie in het kader van het ontwerp van decreet tot wijziging van het Energiedecreet werd op pijnlijke manier duidelijk hoe cruciaal en dringend een hervorming van het Vlaams energiebeleid is. Het gevoerde beleid is immers niet alleen financieel onhoudbaar voor de distributienetbeheerders maar ook en vooral voor de consument, die op het einde van de rit de energiefactuur moet betalen. Als dan ook nog eens blijkt dat we onze zuur verdiende centen in hoofdzaak inzetten op de duurste en minst rendabele ‘groene’ technologie, dan zijn we echt wel fout bezig in tijden waar we elke cent best twee keer omdraaien voor we hem uitgeven.

De wijzigingen in het Energiedecreet die nu voorliggen zijn slechts een doekje voor het bloeden. Zoals verschillende adviesorganen het stellen, is er dringend een fundamentele evaluatie nodig van het hernieuwbare energiebeleid en van de certificaten systemen.

¹ Injectietarieven moeten betaald worden door bedrijven die elektriciteit produceren die op het distributienet geïnjecteerd wordt. Injectietarieven worden niet betaald voor elektriciteit die op het transmissienet geplaatst wordt; daar is een ander systeem van toepassing. Bijvoorbeeld moeten bedrijven de kabel tot het hoogspanningsstation gedeeltelijk betalen of er worden andere modaliteiten vastgelegd.

Ad-hocaanpassingen stellen het vertrouwen van de investeerders danig op de proef. Vlaanderen mist een duidelijke visie op groen energiebeleid.

In het voorliggend ontwerp van decreet probeert de Vlaamse Regering opnieuw via ad-hocmaatregelen het subsidiëringsverhaal op te lappen. Het is onverantwoord om de discussie voor ons uit te schuiven, te verwijzen naar een grote evaluatie waarvan we weten dat die morgen niet klaar is en/of de grote bedrijven en producenten voor alles de schuld te geven. We moeten vandaag ingrijpen als we willen voorkomen dat we tegen 2030 in totaal 5,5 miljard euro zullen uitgegeven hebben voor de zonnepanelen.

Daarom stelt Open Vld een tweesporenbeleid voor. De langetermijnprincipes (uitgangspunten) zijn hierboven reeds aan bod gekomen. Echter, om op korte termijn een aantal belangrijke besparingen door te voeren, die de verbruiker ook zal voelen in zijn portemonnee, stelt Open Vld een aantal belangrijke en fundamentele bijstellingen voor aan het voorliggende ontwerp van decreet.

Open Vld wil de aanzet geven naar een rationeel en kostenefficiënt groene-energieverhaal. Om dit kracht bij te zetten heeft Open Vld in de commissie een aantal amendementen ingediend. De meeste amendementen hebben de bedoeling om in te grijpen op de elektriciteitsfactuur zelf, een aantal andere om te vermijden dat de rechtszekerheid voor een aantal gerealiseerde investeringen zou verdwijnen:

- 1° rechtszekerheid voor de investeerders: alle bepalingen die retroactief werken worden uit de tekst gehaald;
- 2° de grootte van een zonnepanelenpark waarop minder steun van toepassing is, ligt in het voorliggend ontwerp op 1 MW. Dit zijn zeer grote oppervlaktes, waarbij in de meeste gevallen niet alleen voor eigen decentraal gebruik energie wordt geproduceerd, maar wel om de energie opnieuw op het net te injecteren. Aangezien de zonne-energie de duurste mogelijke technologie is aan het laagst mogelijke rendement, is dit zeker niet de beste investering van onze overheidsmiddelen voor wat betreft de productie van hernieuwbare energie op grote schaal. Open Vld wil dit op 250 kW brengen. Op een normaal dak van een 'normaal' huis ligt er voor 4 à 8 kW. De 250 kW is dus al een vrij hoge cap, om ook niet-residentiële klanten toe te laten in deze technologie te investeren. De onrendabele top speelt al reeds vanaf 250 kW. De motivering om de cap naar beneden toe te herzien is als volgt: nu worden zonnepanelenparken aangelegd enkel en alleen omwille van de subsidies, een aantal hectares worden volgeplant met dergelijke panelen en de eigenaar kan de groenestroomcertificaten verzilveren terwijl net deze parken een enorme druk op de elektriciteitsprijzen geven via de massa's groenestroomcertificaten die doorgerekend worden. Ook de meerderheid heeft in haar amendement op het ontwerp van decreet tot wijziging van het Energiedecreet de 250 kW als norm gehanteerd;
- 3° het ontwerp van decreet voorziet dat er nog steeds steun wordt verleend aan initiatieven die hun opgewekte energie door de zonnepanelen niet zelf gebruiken maar wel injecteren op het net. In het amendement van de meerderheid wordt de steun voor installaties met een piekvermogen van meer dan 250 kW behouden. Open Vld stelt voor om al vanaf 250 kW de steun voor zonnepanelen af te bouwen. Dit om te vermijden dat bedrijven de plaatsing van zonnepanelen als een alternatieve belegging gaan beschouwen, waarbij de eigenaar massa's subsidies gaat krijgen zonder deze energie op een nuttige manier te gebruiken. Met 250 kW moet het voor normale bedrijven perfect mogelijk zijn om te investeren in deze technologie en om de opgewekte energie zelf te gebruiken. Zo wordt de impact op de energiefactuur beperkt. Open Vld stelt daarom voor om de steun voor grote zonnepanelenparken (groter dan 250 kW), waarvan de energie niet lokaal wordt gebruikt, af te schaffen;

- 4° ook is de minimumgarantie aan steun voor de zonnepanelen nog steeds te hoog in het ontwerp dat de Vlaamse Regering voorlegt, ook voor de kleine, huishoudelijke installaties. Open Vld stelt voor om het bedrag aan steun per groenestroomcertificaat sterk te verlagen. De regering wil nog 330 euro steun per certificaat verlenen in 2011, tot 90 euro vanaf 2016. Open Vld verlaagt dit bedrag al tot 270 euro in het eerste jaar en tot 90 euro vanaf het derde jaar. De impact van de groenestroomcertificaten voor zonnepanelen op de distributienettarieven is enorm. Hoe hoger de minimumsteun, hoe hoger de doorrekening in de distributienettarieven. Steeds meer mensen komen door het groene-energiebeleid in moeilijkheden omdat ze de stijgende energiefactuur niet kunnen betalen. De minimumsteun voor zonnepanelen moet daarom drastischer naar beneden. Studies wijzen uit dat enerzijds de rendabiliteit van zonnepanelen voor andere dan eigen productie minimaal is en anderzijds is de milieukost van een zonnepaneel vrij groot. Zonnepanelen worden als onrendabel beschouwd, aangezien ze maximaal 1000 vollasturen hebben. Daarenboven is de kostprijs van een zonnepaneel met 40% gedaald en dat weerspiegelt zich niet in de minimumsteun;
- 5° Open Vld is ook voorstander om de periode waarin de steun wordt verleend te halveren, van twintig naar tien jaar. De halvering past in de filosofie dat je de investering moet ondersteunen in plaats van het rendement. Na die tien jaar vervalt de minimumsteun en kunnen de groenestroomcertificaten verhandeld worden aan de marktprijs waardoor er geen weerslag meer is in de DNB-tarieven (DNB: distributienetbeheerder). Het terugbrengen van de ondersteuningsperiode van twintig jaar naar tien jaar is een gelijkschakeling met de periodes van andere technologieën. Samen met de daling van de bedragen voor de minimumgarantie zal dit de impact van energiebronnen die minder rendabel zijn op de energieprijzen drukken;
- 6° er moet een link worden gemaakt tussen de aangeboden groenestroomcertificaten en de garanties van oorsprong.

4. Conclusie

4.1. Macro

Het energiedossier concentreert zich rond twee polen die niet helemaal los staan van elkaar. Enerzijds is er de vrijmaking van de markt om tot een concurrentiële omgeving te komen. Anderzijds is er de vraag naar een haalbare timing voor omschakeling naar groene energie.

De roep om meer liberalisering is essentieel om de prijs voor de consument op een realistisch niveau te krijgen. Dit kan lager zijn dan het huidige maar moet alleszins de economische realiteit weerspiegelen.

De vraag rijst naar de relevante markt. Is dit België? In bepaalde opzichten wel. De leveranciersmarkt is Belgisch. De productiemarkt is thans in evolutie. Stukken worden afgesplitst, anderen fusioneren. De relevante markt is hier Europa. Vanzelfsprekend hervormt de oude genationaliseerde sector zich niet spontaan tot een volkomen concurrentiële omgeving. Onder het toezicht van de Europese mededingingsautoriteiten ontstaan diverse Europese groepen. Hierin is nog geen stabiele marktsituatie bereikt.

De Europese context is de opstap naar een breder verhaal dat mogelijkheden biedt voor alternatieve energie. Door hogedebietnetwerken is op lange termijn een scenario niet ondenkbaar waarbij verschillende vormen van groene stroom altemeer gecombineerd worden om tot stabiele levering te komen. Centralisering dient te gebeuren volgens geografisch potentieel. Zo is massale zonne-energie vanuit Afrika mogelijk, combinatie van wind en waterkracht enzovoort.

4.2. *Micro*

In België worden we geconfronteerd met een dominante Franse speler in elektriciteitsproductie. Deze dominante producent profiteert bovendien van een historisch opgebouwd voordeel, gefinancierd door de consumenten. Door de onvolmaakte marktwerking moeten we in België de productiemarkt tot meer atomisering dwingen en ondertussen de overstap naar groene stroom voorbereiden.

Investerings stimuleren in een sterk netwerk biedt meer producenten de kans om elektriciteit tot in België te krijgen en is cruciaal om groene stroom rendabel te maken.

We kunnen niet aanvaarden dat stimuleringsmechanismen om propere stroom te promoten, misbruikt kunnen worden door over- of missubsidiëring. Groenestroomcertificaten en emissierechten moeten aldus hervormd worden.

Irina DE KNOP

Mercedes VAN VOLCEM

Sven GATZ